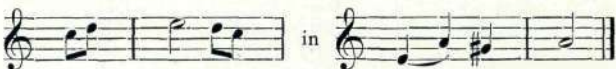

(s Smrekarjevo roko) naslovljena: Stara Božična pesem iz Št. Jerneja na Dolenjsko, c. 1830 v rabi.¹

Danes ko smo Slovenci kot narod v celoti izgubili vsakršen zmisel za mol, še bolj pa za stare tonovske načine, ko se je okus ljudstva tako neugodno izpremenil in tako poslabšal, bi ta čudovito mehka in ljubezniva pesem težko za postno obveljala, kakor niti kot postna ni več obveljala zgoraj omenjena, nekdam najlepša smlejska božična, čeprav jo je Foerster tudi poizkušal rešiti. O tem, z bridkostjo konstatiranem dejstvu se v vsaki župniji lahko naredi poizkus, ki se bo — bojim se — iz-

¹ Foerster ima v Ceciliji za 8. in predzadnji takt sledeči inačici:

Zvišani 6. in 7. stopnja, se zdi, da sta tudi že varianti starejšega originala, ki je imel bržkone vse stopnje naravne. Vendar bi si tega ne upal s tako gotovostjo trditi, zakaj pesem, kakor nam jo je tradicija ohranila, se dá tudi s stališča novejšega mola razumeti, dočim je navedena velikonočna očividen in jako zanimiv zgled modulacije, oziroma zveze dveh starih tonovskih načinov.

borno posrečil... Današnji rod bi Majerju nerad verjel, kar piše v »Pesmarici« za uvod (V—VII): »Te pesni so s t a r e po sto, po dvé, tri sto let in še starejši. Kakor od posvetnih narodnih tako tudi od cerkvenih velja: Starejši je pesem lepši je. Na to se moreš zanesti! Ako bi ne bila posebno lepa, bi jo Slovenci v tolikih letih že davno bili opustili. Te pésme so polne pobožnosti in pésniške lépote, so živi spomenici, ki nam jasno kažejo in pričajo pobožno serce in bistro pamet naših Slovincov. Dobro bi bilo, da bi se skerbno zbirale, da se ne pozabijo, ne zgube in ne pokvarijo. Nove pésme se skladajo po kopah — vse tudi ni lépo, kar je novo, to se vé — lépe stare se pa opuščajo in s časoma pozabijo — tudi jih nekteri radi popravlajo, preuredjajo in kerpajo, da niso več poprejšnjim podobne. Ako bi bile enkrat pozablene, zgublene in pokvarjene, bi jih iskali in bi jih nikjer več ne najšli. Škoda bi bilo zanje!« — Majer ni mogel zabraniti, da bi te stare pesmi iz naroda ne izginile, naj jih še tako iščemo, jih nikjer več ne najdemo. (Dalje.)

Sirota.

Ni znano ti, da sem ostala sirota,
da roka nobena mi kodrov ne boža?
Oprosti, če sem te ustavila tu sredi pota.

Ali si poznal očeta mojega? Bil je mož,
najlepši izmed vseh, moja mati najlepša žena.
In v našem vrtu je cvetelo čuda lepih rož.

Na našem ognjišču je ogenj gorel vsak večer.
In pesmi smo peli. V našem hlevu so ovce blejale.
Kadar smo pospali, so nam slavci peli v noč in mir.

Potem je oče šel. Mater zapodili so z menoj.
Srečavali sva smrt samó in bedo. Oče je pal.
Potem še mati legla v večern je pokoj.

Vsa pota moja so, domov nobena ne drži.
Z groba na grob, izpod tujega krova pod krov.
Ko sem sirota in ves svet je moj, me srce boli.

Rada bi, da ena sama duša čuti z menoj,
da z menoj trpi. Oprosti, ko sem te ustavila!
Zdaj lažje trpim. O, hvala za pogled in za pokoj!

France Bevk.